

צרכי נשים בעת הקורונה

סיכום מפגש רביעי – 21 במאי 2020

- **ד"ר הילה טל-אביטן, אגף ממשל וחברה, רה"מ:** שלום לכולן, אנחנו רצינו לדבר היום על העתיד אבל גם לאור אירועי הימים האחרונים היה ברור לנו שצריך להתייחס לאלימות במשפחה ואני אשמח שאיריס תציג את הדברים שלה ומה נעשה בחלק הזה ואחרי זה נדבר על המדדים שהערתן עליהן, ועל מפת צרכים העתידית.
- **איריס פלורנטין, סמנכ"לית בכירה, משרד העבודה והרווחה:** אני אתן עדכון קצר של השבוע האחרון ואחרי תציג איילת אורנשטיין מהמשרד ותיתן את התפיסה של המשרד לעבודה בנושא אלימות במשפחה וכמובן שתוכלו לשאול אותה שאלות. לגבי נתונים: אנחנו נמצאים במצב של עליה במספר הפניות בנושא אלימות במשפחה. כפי שהיה צפוי ולמרות שבהתחלה לא חוינו אותה, אך כן חיכינו שהיא תהיה ונערכנו בכמה רמות.
ראשית, אמרתי פה כמה פעמים שאת קו 118 הרחבנו לקו שקט ב SMS ולקו לגברים. ובימים אלה אנו נערכים לדבר חדשני נוסף, להעלות את הקו השקט גם בוואטסאפ. הנתונים של השבוע האחרון מראים על כ-511 פניות לקו 118, ופניות גם של SMS – זו בהחלט עליה מאוד מאוד גדולה. אנחנו מנתרים כל שבוע את הפניות ואנחנו גם נכנסים לדבר נוסף, לעשות ניתוח תוכן של הפניות ולראות מהם מאפייני הפנייה. הפניות הן אנונימיות לכן לא ניתן להגיד כמה נשים וגברים ילדים אבל כן אפשר להגיד מה נושא הפניות וכמה מהן של אדם עצמו וכמה עבור מישהו אחר. אנחנו ביקשנו שינוי בצורת הדיווח אלינו ונוכל בעתיד לקבל את זה.
הדבר הנוסף שאני רוצה להתייחס אליו בהקשר של הגדילה – אנחנו נמצאים במצב שהמקלט החדש של נשים מבודדות מלא, בשונה ממה שחשבו כולם מסביב שהמקלט יהיה ריק. נכון להבוקר אנחנו נמצאים בפניה מאוד קשה מבחינת של נימבי, שלתושבי השכונה יש מה להגיד שפתחנו את זה באזור שלהם. אנחנו כמובן ניערך אם יש צורך בעוד מקומות נדאג לעשות את זה ולתת מענה לגבי זה. אני לא יכולה להגיד שאנחנו ברגיעה לגמרי בנושא הקורונה. אנחנו כן אחרי הקורונה, אבל לפחות אצלנו כל מי שעובד עדיין מרגיש את העבודה סביב הקורונה ובמקביל שגרה, דבר מאוד מורכב.
אתמול סיימנו את האקטון שארגנה לילי בן עמי אחותה של מיכל סלה, אני מוכרחה לומר שהיו ארבעה ימים מרתקים, מי שהיה בפייסבוק או בלייב ראה את כל היוזמות. היו כמעט 100 יוזמות שישבו בימים האחרונים ובנו יוזמות שונות דיגיטליות כדי להגיע לאפס רצח ולתת לנו מענים מגוונים להתמודד עם אלימות במשפחה ולהפחית את הסכנה ברמה הדיגיטלית. אני הייתי בחבר השופטים, אתמול היו שלושה ארגונים שזכו בפרסים, הארגון במקום ראשון זכה בפרס לפיתוח של היוזמה שלו. אנחנו נמצאים שם גם עם מרכז פרס לשלום שייתן תמיכה מסוגים שונים. היו יוזמות שפנו לסביבה, כשאנחנו בקמפיין שלנו מעלים מאוד את האחריות הסביבתית. הייתה יוזמה שהשכן יכול להקליט את מה שקורה בקיר לידו כשהוא שומע משהו, ולהעביר לגורמים שיכולים לעזור. לנתר דרך צמיד על היד או דרך סיכה בשיער. באמת יוזמות של להקליט את מה שקורה ולהעביר בזמן אמת כדי שתהיה עדות ועוד דברים שונים. בהחלט מרענן ואני מאמינה שהם יפותחו ואנחנו ניכנס לתהליך, כמובן לוועדה הדיגיטלית שלנו ולגורמים נוספים. היה ערב מאוד מרגש, השתתפו שרים כמו גלעד ארדן ואיציק שמולי. והנשיא לקח על אחריותו ללוות את התהליך לזכרה של אשתו זכרה לברכה ולעשות תהליך משותף. אני חושבת שלילי בן עמי הצליחה להעלות למודעות הציבורית ואני מודה לה על כך. אני אעצור כאן, אם יש לכן שאלות אני אשמח לענות.
- **תמר שורץ, מנכ"לית רוח נשית:** איריס תוכלי לפרט מה אחוז העלייה בתלונות על אלימות? הבנתי שבחודש האחרון נרשמו ב-118 כ-500 פניות. כמה העלייה באחוזים לעומת החודש המקביל בשנה שעברה ?
- **איריס פלורנטין:** אנחנו מדברים על פי שניים בעלייה אצלנו, איילת תיתן את העלייה אצלה. ואנחנו מקבלים גם נתונים ממשרד החינוך שלא אפרט אותם כאן. אלא אנחנו נותנים נתונים נומינליים של הרבה מאוד פניות של ילדים ונוער ליועצות, יותר מ-10,000

ילדים כל שבוע לקווים של משרד החינוך. אם יהיה כאן מישהו ממשרד החינוך נשמח שיתייחס. אבל לקו שלנו יותר מפי שניים כל שבוע.

סיני'צ איילת אורנשטיין, משטרת ישראל: אני אפרט על הטיפול המשטרתי הקשב והפעולות שנעשות. הנושא הוא באמת בראש הקשב המשטרתי עם פעולות רבות ומדיניות טיפול מחמירה שמיושמת במשטרה. החקירות על אלימות במשפחה מבוצעות על ידי מערך חוקרים ייעודי מוכשר ומוסמך. אני ראש מדור המטה שאמון על הטיפול והפיקוח והבקרה בנושא, ואני באופן אישי מאשרת כל חוקר אלמ"ב שמוצב בתפקיד. מערך חוקרים ייעודי – ישנם קצינים ייעודיים שאמונים על התחום הזה בכל אחד ממחוזות המשטרה, הכפופים אלינו מקצועית למדור המטה ויש את המדור שלנו שהוא מדור נפגעי עבירה במשפחה, בתוך מחלקת נוער ומשפחה. שאמון על הנושא מול המחוזות ומול השטח. מתקיימות הכשרות לחוקרים ופיקוח ובקרה מאוד שוטפים ואדוקים בכל הרמות. החל מרמת המרחב שבוחן את התחנה, הקצין המחוזי שבדק גם הוא את התיקים ואנחנו כמדור מטה עושים בקורות רבות ומחמירות על הטיפול בתיקים, בתיאום כמובן מול המחוז וגם ביקורות עצמאיות בתחנות, ביקורות מרחוק וכו'.

לפני כחצי שנה, קצת יותר, הוחל בהקמת מערך מחלקי המשפחה במשטרה, שבעינינו מדובר בעצם בשינוי משמעותי של הטיפול ושיפור של הטיפול. מדובר בשינוי תפיסה של הסתכלות אחודה כוללת לכלל העבירות במשפחה שירוכזו במקום אחד. עד כה הוקמו 16 מחלקי משפחה בתחנות הפרטו ברחבי הארץ שבהן יש יותר תיקי אלימות במשפחה. זאת אומרת שהן נבחרו לפי היקף התיקים, איפה שיש יותר תיקים וגם לפי היקף נשים בסיכון ובמסוכנות גבוהה שנמצאים בטיפול בתיקים שמטופלים באותה התחנה.

מחלק המשפחה בעצם מורכב מקצין ראש מחלק, קצין שמושקע באלמ"ב ולתחומי המחלק, ומחוקרים שמטפלים בתחומי המשפחה. למען הסתכלות אחידה על כל העבירות בתוך המשפחה, בין בני זוג, קטינים חסרי ישע, הורים קשישים (נושא שחשוב להפנות גם אליו קשב רב). המחלק יעסוק בכלל עבירות המין, גם באלו שמחוץ למשפחה בשל המומחיות וההתמקצעות וגם בפגיעה בחסרי ישע קטינים.

תפקיד חדש שתוקן ונמצא כרגע בגיוס וכבר יש ניצנים ראשוניים של גיוס – הוא תפקיד עו"ס מחלקי משפחה שהוא חלק ממחלק המשפחה. מדובר בעובד סוציאלי בהכשרתו ובניסיונו. שהוא קצין משטרה, הוא חלק ממחלק המשפחה והוא בעצם גם מטפל בקשר עם המשפחה בכל קשרי העבודה השוטפים שמטופלים באופן שגרתי בתחנה. חלק משמעותי מהתפקיד שלו הוא לדבר עם מי שיוצא מהחקירה - נפגעים וחשודים. במטרה להפנות אותם לטיפול. כמובן הטיפול המשטרתי הוא מאוד חשוב אבל לעתים עשוי לגרום אפילו להסלמה בבית. עצם הטיפול והקשר הישיר עם רווחה יכול לשפר את הטיפול. מעבר לזה, אנחנו כמובן מעורבים בתיקוני החקיקה שנמצאים בתהליך. אם זה אלימות הכלכלית שאנחנו מאוד מאוד תומכים בתיקון החקיקה הרלוונטי, נושא הפיקוח האלקטרוני מלווה על ידינו ונמצא בבחינה. זהו נושא מורכב, שאם תרצו אני ארחיב עליו.

יעל סיני, שדולת הנשים: אני אשמח אם תוכלי להציג קצת יותר פירוט על סוג העבודה של עו"סים או עו"סיות במשטרה. אמרת שזה 16 תחנות בעצם.

איילת אורנשטיין: עו"ס משטרה זה עו"סים של המשטרה, אנשי קשר של הרווחה במעל ל-30 תחנות. אני מדברת על עו"ס מחלקי המשפחה - קצין משטרה שהוא עו"ס. כרגע נמצאים בהליכי גיוס שניים ראשוניים שכבר אושרו ובשאר התחנות זה נמצא בתהליך.

יעל סיני: אני רוצה להתייחס גם במבט אחורה וגם להמשך, בזמנו בתחילת הקורונה, נאמר שכן המשטרה תעשה איזשהו רי'צינג אאוט למשפחות שמוכרות בנוגע לאלמ"ב. ורציתי לדעת האם נעשו פניות יזומות לנשים שמוכרות על ידי פגיעות של אלמ"ב ומה התכנית גיוס. כמה אמורים עוד לגייס ולכמה נשים את חושבת שזה יכול להגיע. ודבר נוסף - האם תוכלי להתייחס לעבודת המשטרה בנושא אלמ"ב בחברה הערבית. גם אחורה, כי אנחנו יודעים על עלייה של מספרים מטורפים בחברה הבדואית. וגם מה מתוכנן קדימה.

הדבר האחרון זה שהזכרת את הנושא של האיזוק האלקטרוני. אז האם אתם מתכוונים לפרסם את תוצאות הפיילוט? זה משהו שהרבה ארגונים רוצים לדעת מה יעלה כתוצאה של הפיילוט.

איילת אורנשטיין: לגבי העו"סים, כמו שאמרתי המחלקים כבר הוקמו ופועלים ב-16 תחנות. שני עו"סים כבר אושרו לגיוס והתקווה שיתחילו בקרוב. אבל מתוקן לכל אחד מ-16 המחלקים תקן של עו"ס מחלקי המשפחה. ובכל המחוזות נמצאים בהליכי גיוס עו"סים – איתור וגיוס עו"סים לכל אחד מהמחלקים. לגבי הצימוד האלקטרוני למיטב זכרוני, אני יכולה לציין שהפילוטם שבוצעו העלו קשיים ביישום הצימוד עם הטכנולוגיה הקיימת וביצענו גם RFI (בקשה לקבלת מידע) בנושא ונבחנו מחדש תפיסת ההפעלה כדי לבחון מה ניתן לעשות טכנולוגיה האפשרית. הליקויים שנמצאו הם לא פשוטים ולא מאפשרים יישום בשלב הזה.

מבחינת עבודת המשטרה בחברה הערבית: כמובן הוקמו תחנות חדשות במגזר הערבי, כפי שאתם בוודאי יודעים. חלק ממחלקי המשפחה הם נותנים מענה לאוכלוסייה מהמגזר הערבי וגם לאוכלוסיות מעורבות. העבודה היא בעצם בכל אחת מהתחנות על פי התפיסה, על פי המדיניות, ללא הבחנה כמדיניות קפדנית ומחמירה. אני שכחתי להתייחס לנוהל טיוב התיאום משטרה-רווחה שמאוד משמעותי גם בהקשר החברה הערבית ובכלל. בחברה כולה. שבעצם נוהל שמחייב קיום דיונים איטיים רציפים בכל הרמות בין המשטרה לבין הרווחה, לגבי כל אישה במסוכנות גבוהה. מתקיימים, החל מתחנות המשטרה, המרחבים המחוזות ועד לדיונים שנתיים ברמת המטה, דיונים לגבי נשים במסוכנות גבוהה בכל אחת מתחנות המשטרה. מתקיים מעקב שוטף ושיח רציף כך שהידע לא נשאר אצל אחד הגופים אלא מתקיים שיח רציף ובחינה משותפת מה ניתן לעשות לטובת כל אישה ואישה. מצליחים להגיע לאלפי נשים בשנה. מתקיימים מאות דיונים בשנה בגין אלפי נשים.

- **תמר שוורץ:** אשמח לשאול איך אתם תומכים בנושא החקיקה של האלימות הכלכלית, אמרת שתמכתם בזה אז אם תוכלי לפרט. את יודעת איפה זה עומד? כי מזמן התקבלו ההערות?

- **איילת אורנשטיין:** צריך להפנות את השאלות למשרד המשפטים, אנחנו מעורבים, מעלים שאלות, מעורבים בקידום החקיקה.

- **רלה מזלי, האקדח על השולחן:** באמת לא הייתה פה נציגות מספקת בעיני עד עכשיו של המשטרה. אני עוסקת בתפיסת כלי ירייה במרחב האזרחי ובתוך משפחות ובתים. מתוך הכרה בסיכון המוגבר של עצמם הנוכחות של כלי ירייה, בתוך בתים ומשפחות לנשים באופן ספציפי. אני רוצה לשאול לגבי הדיונים האלה שהזכרת. כי אחד צווארי הבקבוק שאנחנו מנסות להבין אותו ולהתמודד איתו זה הקשר בין הרווחה לרשויות הרישוי והמשטרה כשבעצם עומד על הפרק שאלה האם לתפוס ולהחרים אפילו זמנית כלי ירייה מתוך בית שיש בו אלימות. אז קודם כל לא ברור לי מה ההבדל, בין עו"סית משטרה לעו"סית מחלק שיש בו אלימות. ובדיונים שהזכרת האם זה אחד הנושאים הנידונים. ואם כן באיזה פרקי זמן מדובר? האם יש אופציה חירומית של למשל בתקופה קורונה, האם היו דיוני חירום בנושא הזה בידיעה שבית מסוים שיש בו אלימות נוכח גם כלי ירייה.

- **איילת אורנשטיין:** מבחינת עו"ס המשטרה, מדובר בעו"סים שעובדים ברשויות המקומיות, של משרד הרווחה. הם אנשי הקשר של הרווחה מול תחנת המשטרה. פרוס למעלה מ-30 תחנות בארץ. למיטב זכרוני נוספו עו"סים במגזר הערבי ומתוכננת תוספת נוספת של עו"סים במגזר. כשהטיפול שלהם או איש הקשר מהרווחה עובד מול תחנת המשטרה לכל דבר. עו"ס מחלקי המשפחה הוא בעצם קצין משטרה, חלק ממחלק המשפחה ומחלק החקירות. והוא בעצם נציג המשטרה לנושאים האלה ולקשר עם הרווחה, ולשיח עם החשודים, העדים, הנפגעים לאחר שהם יוצאים במטרה להפנות לרווחה. ישנם קווי דמיון בין התפקידים. בעולם אידיאלי היה לנו עו"ס משטרה נציג הרווחה ועו"ס משפחה נציג המשטרה שמדברים זה עם זה והקשר הוא הכי טוב ובלתי אמצעי. אנחנו נותנים את הדוגמה של חשוד שנפגע או נפגעת שיוצאים מחדר החקירות ופוגשים בעו"ס – והוא אומר להם מחר בשמונה את אצל ** מהרווחה. כמה זה יכול לעזור ולקצר את ההגעה לטיפול ולעזור למשפחה. לגבי נשק – בכל תיק אלמ"ב נבחן האם ישנו נשק, מסוכנות, האם יש צורך לתפוס את הנשק ונתפס נשק על פי הצורך כבר בתחילת הטיפול בתיק האלמ"ב.

דיוני הטיוב הם בעצם דיונים משותפים שבוחנים דנים בכל אחת מהנשים שבגינן יש תיק אלמ"ב ונשקפת להן מסוכנות גבוהה לפי ההערכות. ובעצם בוחנים מה המצב – האם יש

התפתחויות, האם נזקקות להגנה ומה ניתן לעשות. הכל בשיח משותף בין הרווחה למשטרה שמאוד חשוב ונכון.

- **קרן הורוביץ, מרכז רקמן:** האם נשים בשטח יכולות לבקש לדבר עם עובדת סוציאלית ישירות אם הן לא מקבלות מענה ראוי מהיומנאי, האם יכול להיות קשר ישיר?

- **איילת אורנשטיין:** העובד הסוציאלי הוא חלק ממחלק החקירות, אבל בכל מצב שבו יש טיפול לא תקין, יש למי לפנות. זה מסר שחשוב לי להעביר. ככל שנתקלים בטיפול לא טוב, בקשב לא מספיק. יש למי לפנות. אם זה לגורמי התחנה, המחוז או המטה שזה אנחנו.

- **דינה חבלין-דהן, מעון חירום לנשים ופורום המקלטים:** רציתי לציין כמה דברים. בראש ובראשונה להודות לאיריס ולחגי מויאל על שדרוג והתאמה של קו 118 והפיכה שלו לזמין יותר לתלונות ומקרים של אלימות במשפחה. היה שם פקק נוראי שנפתר בצורה טכנולוגית. ואני חושבת שהפתרון של הפקק הזה הוא אחת הסיבות לזה שאנחנו רואים כרגע גידול בתלונות לקו 118. אני חושבת שעדיין נשאר לנסות ולשפר עוד יותר את המענה של הקו הזה בהיבט של המקצועיות של מי שעונה לבעיות של אלימות. אבל השיפור הוא שיפור גדול ומשמעותי.

בהקשר של המקלטים - המקלטים מאוד מלאים והיציאה מהם היא בטפופים דקים ביותר, שאנחנו יודעים שהפניות עולות. וזה הזמן שלנו להזכיר שוב גם את מה שאמרנו בפגישה הקודמת שמוכרחים לתגבר את תכנית הסיוע ליוצאות מקלט, עכשיו. לא רק כדי לסייע לנשים ולילדים, כי אנחנו יודעים שיש הרבה מאוד נשים שלא היו במקלט שנמצאות במצוקה כלכלית ובכלל יש חלק גדול מהציבור הישראלי במצוקה כלכלית. אבל אנחנו חייבים להבין שזה לא רק לסייע להם, הסיוע להם יפנה לנו מקום במקלטים כדי לקלוט נשים חדשות. ומוכרחים לעשות ניתוח של זה, חשיבה משותפת - משרד הרווחה, עמותת בעצמי, מקלטים ויפה שעה אחת קודם. אנחנו מוכרחים להצליח לעשות סדר בדבר הזה כדי שנוכל להתקדם ולפנות מקום לנשים חדשות במקלטים. אני חייבת לציין שבדרך כלל במהלך חופשת הקיץ יש מעט מאוד יציאות של נשים מהמקלטים. כי אישה שכבר שוהה פרק זמן ממושך במקלט מושכת גם את הקיץ, אנחנו מספקים במקלט לילדים פעילויות העשרה, מתארגנת ומתחילה את שנת הלימודים החדשה כבר בבית שלה בהנחה שסיימה את כל התהליכים. אז הפקק הזה הולך להתארך וכדאי לשים לב לזה.

דבר נוסף שרציתי לציין בהקשר של המקלטים היום זה שאנחנו מחכים להנחיות חדשות וברורות מאוד לגבי הפרדה המונעת במקלטים. כל המשק נפתח, בכיתות ישנם כמות רגילה של תלמידים, אפילו בלי מסכות. המקלטים הקיימים עדיין תקועים בהנחיה של הפרדה מונעת של נשים חדשות למרות שקיים המקלט הנוסף שויצ"ו הקימה יחד עם משרד הרווחה שיועד לנשים בבידוד אבל צריך לחשוב אם ההנחיה הזו מצומצמת. אולי פה ושם נמצאים מקומות נוספים במקלטים. אז זה משהו שכדאי לבדוק אותו גם כן.

- **איריס פלורנטיין:** ראשית ההנחיות השתנו וקיבלתם אותם. ההנחיות שאנחנו מוציאים אליכם כפופות להחלטות של משרד הבריאות. אנחנו עושים את השיח עם משרד הבריאות מדי יום ולפעמים כמה פעמים ביום. צרי להבין שיש הבדל בין מסגרת סגורה כבית וככה מתייחסים אליה. עכשיו ההנחיה שלכם היא בעצם ההנחיה של עבודת הקפסולות, מה שנאמר בנוהל האחרון זה שמחלקים את המקלט לשני חלקים ואתם חיים בקפסולה. כדי שאם אישה תצא ותכנס ותבוא אישה נוספת היא תדביק פחות אנשים. את ההנחיה הזו אנחנו לא יכולים לשפר בשלב זה. אין בעיה לשבת עם הנוהל של האנשים אצלנו ואם לא בברור נכתוב את זה עוד פעם ואם צריך עוד משהו ממשרד הבריאות נעשה את זה.

- **מיכל גרא-מרגליות, מנכ"לית שדולת הנשים:** אני משנה רזולוציה. א. דבר שלא התייחסנו אליו בנוסף לתקופה הזו זה שהושבעה הממשלה, התחלפו כל השרים הרלוונטיים. שר הרווחה, שר לבטי"פ, שר החינוך. זאת אומרת, יש פה שינוי פוליטי משמעותי וזה רלוונטי לשני הדברים ביחס לאלימות נגד נשים שאני חושבת שכולנו מזהות אותם טוב: הבעיה המרכזית האחת היא התקצוב והשנייה היא התכלול. שנדמה לי שאלה שני הדברים המשמעותיים ביותר. אז גם זה לא חייב להיות היום אבל אני חושבת שזה יכול להראות איפה אנחנו עומדות ביחס לתכנית של החלטת הממשלה ב-2017. אנחנו לא במקום טוב מבחינת תקצוב אבל אני מניחה שיש דברים שכן התקדמו. איריס אני יודעת שאת עוקבת

אחרי זה בעקבות הוועדה והיינו שמחות לדעת איפה הדברים עומדים ואיך אתן רואות את זה בהמשך.

וברמה קצת יותר פרטנית, איילת תודה על הדברים שלך אבל חלק ממה שאמרת זה רזולוציה שאני מתקשה להבין ממנה דברים ממשיים. זאת אומרת, התכוונת לאיזוק האלקטרוני, מה זה אומר שיש כשלים? כי אני מבינה למה המשרד לביטחון פנים מפחד ללכת על מהלך שסיכויי ההצלחה לא מתקרבים ל-100%. כי אם תהיה אישה והבן זוג שיהיה עליה יהיה באיזוק אלקטרוני והטכנולוגיה לא עבדה ולכן היא נרצחה זה יהיה על הראש של המשטרה ושל הבטי"פ. אבל אם הדבר הזה יציל 9 נשים אולי לפעמים עדיף לחטוף על הראש. ואני מבינה את האינטרס של המשרד, אף אחת לא אוהבת את הדבר הזה. אז אם אפשר לחדד את הרזולוציות של מה עובד ומה לא אני חושבת שכל אחת מאיתנו תבין טוב יותר. ואיריס אם זה מקובל עלייך לעדכן איפה אתן עומדות ביחס לתכנית, מה בתכנית העתידית ומה הולך להיכנס לתקציב של 20-21 זה מאוד משמעותי. והדבר גם מוביל אותנו ליום שאחרי- זה דיון מאוד מרכזי שלנו.

- **איריס פלורנטיין:** התכנית הלאומית נבנתה מקצועית ותקציבית כתכנית של 50 מלש"ח לשנה, אנחנו לא קיבלנו את התקציב. בסוף 2018 בממשלה הוחלט שנקבל את ה-50 מיליון שקלים לעבודה. לקראת 2019 התחלנו את השנה עם 30 מיליון שקלים שמזמן סיימנו אותם ולא קיבלנו להפעלה את ה-20 מיליון שקלים האחרונים. בסוף 2019 קיבלנו את ה-20 מיליון שקלים האחרונים שיועדו לפעילות שתכננו אותה ב-2019, ממש בימים האחרונים של נובמבר ולכן לא יכולנו להשתמש בכסף.

בתחילת 2020 היה קיצוץ רוחבי והכסף קוצץ. כרגע ב-2020 אנחנו עם 30 מיליון שקלים, אני מקווה שבתקופה הקרובה עם תקציב מדינה אנחנו נקבל בחזרה את ה-20 מיליון שקלים שלא קיבלנו אותם השנה. עד כה לקראת 2021 כבר כתבתנו את תכנית העבודה הנוספת שעולה לנו גם 50 מיליון. התכנית המקצועית והתקציבית שנכתבה על ידי הוועדה הבין משרדית ואושרה בוועדת שרים – ב-2017 דיברה על 50 מיליון ש"ח כל שנה. מה שאומר שבשנה השלישית אנחנו כבר ב-150 מיליון אבל התקציב לא אושר. ב-2018 אושרו ה-50 מיליון הראשונים כך שאנחנו מתאימים את התקציב ואת תכנית העבודה בהתאם למה שקיבלנו.

מה אנחנו עושים כרגע? הנושא הראשון שהעליתי לשר החדש שלנו בישיבתי הראשונה שלי איתו ביום ראשון הייתה בדיוק התכנית הזו. ביקשתי ממנו להתגייס לעניין והוא בהחלט נענה. אני מוכרחה לומר שהוא גם אמר את זה אתמול בערב בהאקתון מיכל סלה לעיני כולם ומוקלט שהוא בהחלט ישים את הנושא על סדר היום, ויטפל בו גם מקצועית וגם תקציבית. ואני בהחלט מאמינה שזה יקרה.

- **מיכל גרא-מרגליות:** וכידוע מדובר לא רק ברווחה. אנחנו מדברות על שלושה מעגלים ואנחנו תקועות במעגל הראשון וגם אותו אנחנו לא עושות כמו שצריך.

הראשון הוא אירוע האלימות עצמו – המענה לנשים: המקלטים, הנשים דירות המעבר, הבטחת הכנסה, הסל השיקומי וכל הרצף הזה. והטיפול בגברים אלימים שהיום הוא בשולי הדברים. היחידה החדשה שאמורה לעקוב אחרי הגברים האלימים שאמורה להיפתח בספטמבר – נראה מה יהיה עם הדבר הזה.

יש שני מעגלים נוספים: הילדים והילדות שנחשפים לאלימות – מה קורה איתם ומה הטיפול בהם. כי כל המחקרים מצביעים על זה שבנים שנחשפים לאלימות הסיכון שלהם להיות פוגעים הרבה יותר גבוה והסיכון של בנות שנחשפות לאלימות הסיכוי שלהן להיות קורבנות לאלימות הרבה יותר גבוה. ואנחנו חייבות לנתק את המעגל הזה של מעבר האלימות הבין דורי.

המעגל השלישי שגם הוא חייב להיות בתמונה זה המעגל של חינוך לשוויון מגדרי מהגילאים הצעירים. שזה הדרך שוב להפוך את החברה כולה לחברה שהיא אחרת. וכל הגורמים חייבים להיות חלק מההתייחסות לנושא הזה. זה עם כל הכבוד לרווחה ולא כדי להוריד מכם חלילה, אבל באמת יש פה הרבה מאוד גורמים ואני יודעת שאם הבטי"פ והמשטרה הן כן חלק מהדיון, בחינוך הן בעולם אחר, בכלל לא בשיחה הזאת וזה טעות מאוד קשה בעיני.

- **איריס פלורנטיין:** לגבי ילדים- אני חושבת שמה שכן נעשה בהחלטת הממשלה ולעתים לא רואים את זה כי מסתכלים על תקציבים ואיזה תקציבים ואיזה פרויקטים פתחנו. אני

חושבת שמה שקרה עם התכנית הזו – אנחנו העברנו 180 תקנים לרשויות המקומיות לעשות את הפעולות האלה. זה מספר עצום של תקנים שיצאו שאין להן אחריות בתכנית אחת. קודם כל 60 תקנים יצאו לטפל בגברים. לא מספיק אמנם, אבל זה 60 תקנים ראשוניים שמיועדים לטפל בגברים. אנחנו באמצע תהליך של בניית מודל עבודה עם גברים ואנחנו בסוף תהליך של בניית כלי מסוכנות שהוא כבר מוכן ונפיץ אותו. ויש עוד כלים נוספים שצריך לעשות, אני מיד אתייחס אליהם כי אנחנו בתחילתו של תהליך פה. אני רוצה לעבור על התחום של הילדים – העברנו 68 לטיפול של ילדים עדים לאלומות במשפחה ברשויות המקומיות. שוב, זה לא מספיק, אנחנו מרחיבים את המעגלים גם ביחידות הרגילות בתוך המשרד בכלל. יש לנו יחידות שמטפלות באלומות כלפי ילדים בתוך המשפחה ומחוץ למשפחה שקיימות במשרד, אבל כאמור, שמנו עוד 68 תקנים על זה. אנחנו כבר בשני הדיונים האחרונים בוועדה הארצית לאלומות במשפחה מדברים על המענה הזה של גברים שצינת אותו בדברייך, אנחנו יודעים (וזה בשיתוף המשטרה, השב"ס ושיקום האסיר וכולם) אנחנו משרטטים את המקומות השונים שהאדם האסיר נמצאים על פני הרצף. ואני אקח רצף אחד לדוגמה: אנחנו רוצים קודם כל לדאוג למצב שאותו גבר שהיה אלים יהיה מחויב לקבל טיפול, וגם להחליט איפה הוא מחויב ואיך עוקבים על התהליך הזה כדי שלא ייפול בין הכיסאות. כי היום אם גבר נעצר ונמצא במעצר 5 חודשים ובסוף פסקו לו 6 חודשי מאסר ואז נותר לו עוד חודש למאסר, בזמן הזה אי אפשר להספיק לעשות לו טיפול בשב"ס וקשה מאוד לקראת היציאה לחבר אותו לשירותי המשך. וגם אין חוק שמחייב את זה. וגם הרבה פעמים המאסרים הם קצרים. ולכן את התהליך הזה אנחנו רוצים לתפור ושיהיה גורם שיעשה את התהליך הזה של לחייב אותו להגיע לטיפול וגם לעשות את הטיפול. אנחנו על זה, כבר עשינו שני דיונים של שעה כל אחד ואנחנו נעמיק ונעשה את זה גם עם בניית המודל הטיפול וגם בניית המודל של העברת מידע. ומה שאני הבנתי מהדיון האחרון שהיה אצלי בחדר בזום זה שגם אין בעיה חוקית להעביר את המידע בין הגורמים. צריך לעשות הנחיות מתאימות. אז אנחנו על זה וביום ראשון אנחנו ממשיכים את הדיון. ואנחנו נעביר את המסר למשרד החינוך.

- **רלה מזלי:** השאלה שלי נוגעת לנתונים. זאת אומרת, היום מי שאוסף את הנתונים על רצח נשים זה החברה האזרחית, ארגוני נשים. ואין מסד נתונים כולל שקוף ונגיש למשטרה על רצח נשים, אני לא מכירה. אני אשמח לקבל לינק או הנחיה או הפניה. כי גם מה שיש, אם יש, הוא לא מפולח, לא על פי מוצא או מקום מגורים, גילאים, הכלי ששימש לרצח, כל מיני סוגים של פילוח מידע שהם חיוניים להבין מגמות, להבין כיווני התפתחות של אלימות וגם כיווני פעולה והתערבות. המחסור הזה בנתונים לדעתי הוא קריטי, הוא די חריג ביחס לארצות אחרות ואני מתחננת לתקן אותו.

- **איילת אורנשטיין:** כמובן שמתבצע מעקב נתונים על ידי המשטרה, אני מתפלאה לשמוע שמדובר על כך שאין מסד נתונים. הוא קיים, מתבצע מעקב נתונים גם על תיקי אלמ"ב וגם על תיקי רצח נשים כמובן. הנתונים קיימים. ישנם פילוחים שלא נעשים או לא ניתנים מטעמי תיוג וכולי אבל יש ממסד נתונים. אנחנו מבצעים מעקב מאוד אדוק אחר הנתונים, בתקופה הזו אפילו ברמה השבועית כפי שמועבר לשולחן הזה למיטב ידיעתי.

- **הילה טל-אביטן:** איילת, האם יש לינקים או אתר נגיש לציבור שאפשר להפנות אליו?

- **איילת אורנשטיין:** אפשר להגיש פניית ציבור למשטרה ולקבל נתונים בהתאם לחוק. אין מניעה.

- **איריס פלורנטין:** אני רוצה להוסיף עוד משהו, יש וועדה לבדיקת רצח במשפחה, ועדה בין משרדית לפי החלטת ממשלה. בוועדה הזו מתקיימים דיונים לאחר כל רצח. הדברים מתועדים ונבדקים. זה לא חשוף לציבור אבל נעשית בדיקה ומעקב. בדיקה משותפת של הרווחה, משטרה, משרד הבריאות וכו'.

- **חדרה אלסנע, סידרה (בצ'אט) –** יש תופעה של חטיפה והעלמות של נשים ובתקופה האחרונה היא כותבת שאין מענה מהמשטרה. השאלה היא אולי מה המענה לחברה הבדואית כרגע.

- **איילת:** כל תיק בכל מגזר או אזור וכל תלונה שמוגשת וכל חשד לעבירה נבחן, נחקר ונבדק בצורה הכי מקצועית וקפדנית. אפשר למקד וכמובן ניתן להתייחס פרטני. אבל לחלוטין יש מענה והדברים מקבלים קשב.

- **אלין אלול, סמנכ"לית בכירה וראש מנהל סיוע לבית המשפט ותקון, משרד העבודה והרווחה:** שלום לכולן, אני בהחלט רוצה לנצל את ההזדמנות בפורום הזה וקצת לעדכן בהתקדמות שלנו בכל הנושא של תכניות לשיקום אנשים במעגל הזנות וכמובן בחיבור עם החלטת הממשלה כמו שאתם יודעים. החלטת הממשלה התקבלה כבר בינואר 2019, כסף באופן חלקי העבירו לנו במאי 2019.

לצערי הרב מאוד מתחילת 2020 לא תוקצבו בכלל על הסעיפים של החלטות הממשלה ואנחנו כרגע נמצאים בנקודת זמן שבה כמובן המשרד נערך לשים את התכנית התקציבית בסדר עדיפות גבוהה. ביקשנו לקבל את התקציבים שמיועדים מתוקף החלטת הממשלה, אנחנו ממתנינים ונקווה שהם אכן יגיעו.

במקביל, חשוב לעדכן שנעשו ועדיין מופעלות הרחבות ותכניות קיימות, מתוך תקציבים שהצלחנו להעביר מ-2019 ל-2020. אז בעיקר באמת הרחבנו את המענים שניתנו במסגרות של נשים תחת קורת גג, הרחבנו את המענה בסלעית, באופק נשי בחיפה, בבאר שבע במסגרת בשבילך, הייתה הגדלה מקסימלית של המכסות שיכולנו להרחיב לכל אחת מהמסגרות האלה.

נערכנו ואנחנו מוכנים לפרסום של המכרזים. אנו ממתנינים אך ורק לתקנות התקציביות לגבי שני מרכזים: אחד בירושלים והשני בתל אביב. כשבעצם המודל הוא מודל של 724 שקיים היום בתל אביב. אנחנו כבר מפעילים אותו כמה שנים רצופות. איחדנו את המכרזים, אנחנו עושים אשכול בירושלים שיכלול מרכז יום, מרחב פתוח, הוסטל, דירת חירום, ייתן מענה לנשים ולגברים מגיל 18 ומעלה. והאשכול של תל אביב 724 יכלול מרכז יום, מרחב פתוח, הלנת חירום ובעצם ייתן מענה לצעירות וצעירים מגיל 17 עד גיל 27.

כמו שאמרת, המכרזים האלה כבר מוכנים וברגע שיעברו את וועדת המכרזים ושנקבל את ההקצאה התקציבית הם יפורסמו. אני מאוד מקווה שזה יהיה עם אישור של תקציב המדינה. אנחנו גם ערוכים כבר לפרסום אחרי שבאמת כבר גיבשנו את המודל ואת המכרז עצמו. עבר את אישור וועדת המכרזים, אנחנו ערוכים לפרסום של הוסטל והלנת חירום לטרנסג'נדריות בזנות. גם שם כל עבודת המטה הושלמה וכרגע אנחנו מחכים לתקנה התקציבית.

חשוב להגיד שכל ההרחבות כבר הושלמו. הרחבנו את מרחבי הלב בפתח תקווה ובחיפה. עברנו את המודל של הלב למודל של 724 ברמת גן ובראשון לציון. חלקם כבר חזרו, וחלקם אנחנו ממתנינים שהרשויות יחזירו את ההסכמים החתומים. המימוש הוא מימוש מידי. גם לגבי הסל הגמיש, נבנה מודל, יש מנגנון כרגע ואנחנו גם נפעיל אותו ללא קשר לאי תקצוב של החלטת הממשלה. זה יהיה מול הרשויות הממונים המחוזיים.

חשוב להגיד שכל התקנים שניתנו בהחלטת הממשלה במחוזות מאוישים, יש לנו מפקחים ייעודיים לנושא של זנות. וממש עכשיו נכנס וועדת מכרזים לבחירה של מנהל תחום לאחר שלצערנו הממלא מקום שהיה לא יכול היה להתמודד על המכרז לצערנו. אנחנו מאוד מקווים שבקרוב ביקשנו להאיץ את התהליכים הבירוקרטיים מול הנציבות וועדות ההערכה כדי שיהיה אפשר לבחור מנהל תחום.

בינתיים גם אני וגם נפתלי בראש המטה של המנהל. נרכז את הפעילות והקידום של הנושאים האלה. אני חושבת שזה אחד הנושאים הכי משמעותיים שהמנהל מתמודד איתם. דברים נוספים שחשוב לי להגיד בהקשר של דרך חדשה שאנחנו הולכים לקראתה – שמחנו מאוד שנבחרנו להיות פרויקט חממה בהובלה של רה"מ, הילה שותפה איתנו והגיוינט ואנחנו ממש רק התחלנו את הצעדים הראשונים שלנו. ובהחלט יש כאן אמירה של ציבור רחב של נשים בעיקר, שלא לגמרי נמצאות מה שנקרא בקצה הקיצוני של שימוש בזנות אלא באמת בתחילת הדרך שלהן, משהו שקצת פחות מזוהה עם הרשויות ומשרד הרווחה. ולשם אנחנו מכוונים כדי באמת לתת מענים שכמובן יאפשרו גם את העצירה של ההידרדרות וגם יהיו הרבה יותר מותאמים לפרופיל של האוכלוסייה הזו.

אז התחלנו את הדרך ממש לפני שבוע וחצי. כבר יש פה תהליך של חשיבה וגיבוש ומכרז, מכרז דגל של המנהל שלנו. ואנחנו מאוד מאוד גם נרגשים אבל גם באמת רוצים שתצא הבשורה לאוכלוסייה רחבה יותר.

זה בגדול הדברים שאני יכולה לעדכן לגבי המענים לנשים בזנות. וזה מצטרף לדברים שאנחנו כמנהל תקון עשינו כל השנים ללא קשר להחלטת הממשלה. אבל אין ספק

שהחלטת הממשלה היא מנוף משמעותי לצערנו בתפר שבין הממשלות, בתפר שאין תקציב, התקציב לא הועבר ואין אפשרות כרגע לממש חלקים משמעותיים מתוך ההחלטה. אבל כן חשוב להגיד שמיד עם קבלת התקציב אפשר יהיה לצאת לדרך. גם אני אזכיר את המיזם המשותף שבנינו עם ד"ר ענת גור מעמותת "חכמת נשים" שזה לדירות לנשים בזנות ולילדים שלהם, גם שם גיבשנו כבר מודל ויש אישור תקציבי. ועוד פעם הכל בסוף חוזר לזה שכשנקבל את התקציב אפשר יהיה גם לממש את התכניות האלה.

- **אורית סוציליאנו, מנכ"לית איגוד מרכזי הסיוע:** אני רוצה להגיד כמה דברים שאנחנו רואים בשטח, במרכזי הסיוע והבעיות עם תום או בשלהי הקורונה כרגע מאוד אקוטיות. דבר אחד שהוא הכי בולט זה הסיפור הזה של הצרכים הנפשיים וטיפול נפשי. בתקופה הקורונה הדברים די קפאו. לא היו אינטייקים למרות שנאמר כאן שיש מהשטח בהרבה מקומות לא היו אנטייקים. וכל התקופה הזו של הקורונה הציפה הרבה מאוד קשיים נפשיים, ממש דופקים לנו על דלתות. אנחנו מנסות גם להשיג פרו-בונו אבל זה מאוד מורכב. בעיקר שהרבה פסיכולוגיות פרטיות לא עבדו, יש ירידה בפרנסה. יש פחות נכונות גם לתת פרו-בונו ויש צורך אדיר בצורך של טיפולים נפשיים והשאלה מה אפשר לעשות. זה מאוד קשה.

דבר נוסף שזה סוגיה שלא רק הייתה בקורונה אבל היא צפה ועלתה וחייבים להיות יצירתיים ולמצוא פתרונות. קיבלנו תלונות של בחורות צעירות, לא קטינות, שבגלל הקורונה נאלצו לחזור לבתים ששם הייתה הפגיעה. ואפילו הייתה תלונה של מישהי שנשארת בלילה שאומרת שאבא שלה אנס אותה, אין לה לאן ללכת בבידוד. אין היום דירות חירום, לא מקלטים, זה לא אותה אוכלוסייה. אין לנו גם יכולת לעזור במקרים כאלו וזה ממש חוסר אונים נוראי. אני חייבת להציף את הסוגיה הזו. יש הרבה אנשים צעירים שאין להם עבודה וייקח זמן עד שהמשק יחזור והם חוזרים לבתי ההורים ובעצם היום בארץ אין פתרון לבעיה הזו.

דבר שלישי שהוא נושא כלכלי שאני רוצה לשאול אותך איריס, באמת משרד הרווחה מאוד עזר ונתן מקדמות למרכזי הסיוע אבל וועדת התמיכות שהייתה צריכה להתכנס במרץ ולא יכלה בגלל הסיטואציה לא התכנסה. אני כן רוצה לשאול האם הקיצוץ של ה-30% שהוכרז בתחילת השנה כי לא היה תקציב מדינה, האם עכשיו ברגע שיהיה תקציב האם הכסף יוחזר? בתקופת הקורונה נסגרו הרבה מאוד מענים של בריאות הנפש של בתי חולים פסיכיאטריים בגלל סיבות ידועות. עם זאת אוכלוסייה שלמה נותרה ללא מענה, זו אוכלוסייה מאוד קשה, של נשים פסיכיאטריות שחלקן קיבלו מענה טלפוני, חלקן לא קיבלו, הרבה פנו אלינו. שוב, אנחנו מרכזי סיוע, אנחנו יכולים להחזיק ולתת תמיכה בקווי. זה סוגיות מורכבות, אוכלוסייה חלשה שלא היה לא מענה, מה קורה עם זה עכשיו? הסיוע הנפשי זה אחד מהצרכים המרכזיים שמגיעים אלינו. אני מתייחסת לתורי ההמתנה ליחידות הרווחה במהלך הארץ.

- **איריס פלורנטיין:** ברגע שיהיה תקציב מדינה הכל ירוץ, מקווה שבקרוב מאוד. אבל זה יוצא לדרך, אנחנו על זה כל הזמן כפי שאת יודעת. ביקשנו את הכסף חזרה ואנחנו נעביר שוב למשרד הבריאות לגבי הנושא הפסיכיאטרי. אני מציעה לתת לנו מקרים פרטניים כי אני כמובן כל מה שקורה פה אני דואגת לבדוק דקה אחרי. כל המרכזים היו פתוחים מהיום הראשון ואם היה מרכז שלא עשה אינטייקים ולא קלט זה ממש חמור ואני רוצה לבדוק את זה. תעבירי לי רשימה ואני אבדוק את זה.

יש לי על השולחן תכנית לאומית להתמודדות, שמתאימה את זה בראש סדר העדיפויות התקציביות לשנים הבאות.

- **זהר סהר לביא, מנהלת מחלקה למניעת אלמ"ב ותקיפה מינית, משרד הבריאות ורחלי שטקן, אחראית על היחידות הטיפוליות הפסיכיאטריות, משרד הבריאות:** לגבי השאלה של אורית – בהחלט צודקת שהיה צמצום בתוך המחלקות של בתי החולים הפסיכיאטריים. אבל כן נמשכו השירותים במחלקות הפתוחות ובבתי החולים הכלליים, המשיכו לקבל נשים במצב הזה. אני אגיד שגם בתקופת הקורונה, כן ניתן מענה במרכז כמו לוטם, במרפאות אחרות. וגם בלב השרון נפתח מענה לטיפול קצר-מועד גם כאבחון וגם כטיפול לנשים נפגעות טראומה מינית. אני חייבת להגיד שלא היה מספר רב של פניות למרות שהוא פינה לזה הרבה משאבים.

אני כן אגיד שאני מסכימה שצריך לפתח טיפולי יום יעודיים לנפגעות טראומה מינית. הן בשגרה והן בחירום. אני חושבת שזה חסר גם בשגרה ויכול למנוע אשפוזים. רוב הנשים שמחות לחזור הביתה למה שיש להן בבית ובאותו נושא ליצור את הרצף הטיפולי בינינו לבין הרווחה. עיקר הבעיה היא שנפגעי טראומה מינית שמגיעים לאשפוז, הם מגיעים כי גם המצב הנפשי קשה אבל גם כי אין עורף משפחתי וחברתי שאין להם איפה להיות וחלקם זה ממש בעיה סוציאלית מורכבת. וזה שאין מספיק פתרונות ומענים גם ממשרד הרווחה וגם אצלנו ברצף השיקום בסל שיקום זה בהחלט משהו שצריך לפתח אותו אבל הוא צריך להתפתח במקביל למענים כי המסגרות הטיפוליות צריכות לתת את המענה למסגרות רחב שתומכות באותן נשים בחלק הדיורי.

אני חושבת שדווקא מה שהירשמן פתח בתוך הבית חולים היה מענה מעולה. זה מגדיל את אחוזי הזמינות והנגישות, בחורה באילת יכולה לקבל מענה. נכון שהיה צמצום בגלל הקלט של מניעת ההדבקות בבתי חולים פסיכיאטריים. יש מקומות בעולם שלא עשו הפרדה וצמצום מחלקות, ונהיו שם 'ספינות קורונה' פסיכיאטריות אם אפשר לקרוא לזה ככה. אבל אני חושבת שטיפול יום יעודי לנפגעות טראומה מינית זה משהו חשוב מאוד. גם אנחנו המלצנו על זה וזה צריך להבשיל.

- **יעל שרר, מנכ"לית הלווי למאבק באלימות מינית:** רציתי להתייחס למעני חירום אונליין. אנחנו ראינו שהייתה הרחבה מאוד משמעותית של המענים אבל עדיין יש עם זה כמה בעיות. אני מאוד שמחה ואני מברכת על זה שמשרד הבריאות פתח לנו את הפתח לעלות אונליין מול החדרים האקוטיים במקרים של תקיפה מינית, החדרים האקוטיים פרושים בצורה מאוד דלילה בארץ וזה אפשר לפריפריה נגישות לשירותים. ויש עכשיו שתי בעיות עם זה.

קודם כל, אנחנו ניהלנו תכתובת שבסופו של דבר משרד הבריאות הוציא הוראות שבהן הוא מאפשר לקופות לגבות השתתפות עצמית מנשים שקיבלו מרשם לתרופות מהחדר האקוטי. ויש כאן בעיה, כיוון שזה לא שוויוני. משרד הבריאות יצר מנגנון שמפלה נשים מהפריפריה ועלות התרופות מגיעה למאות שקלים. ולא אמורה להיגבות השתתפות עצמית כיוון שהטיפול בחדר האקוטי מבחינת הנהלים כל התרופות מוגדרות חינם. אז אני מאוד אשמח אם תהיה הבהרה שהקופות לא אמורות לגבות השתתפות עצמית. ביררתי את זה גם עם חלק מהקופות וחלקן אמרו שלא יגבו השתתפות עצמית וחלקן אמרו שבגלל שזה מתאפשר אין בעיה. אני חושבת שאני מבינה לאן הרוח נושבת וזה לא שאני חושבת שהדברים האלה סובלים מחבלי לידה. אבל צריך להבין שכרגע בגלל הבעיה במענים לפריפריה יש לנו בעצם אפליה כאן נגד נשים שגרות במקומות מרוחקים. העלות של תרופות למניעת איידס יכולות להגיע למאות שקלים. זה הבדל אדיר במיוחד באקלים הכלכלי של ימינו. ואני לא חושבת שידן של נשים משגת 300 או 400 שקל לתרופות למניעת איידס ואני ממש לא הייתי רוצה מישהי שנדבקת על רקע כלכלי. זו הבעיה הראשונה.

- **זהר סהר לביא:** אני יכולה להתייחס שפה נצטרך את העזרה של כולם כי בכדי לא לגבות השתתפות עצמית צריך תיקון חקיקה. זה דורש משהו יותר רחב. ניסינו לבדוק את האופציה ברמת ההנחיה אבל זה לא אפשרי. אני כן אחדד שבאופן כללי המרכזים האקוטיים נותנים תרופות ל3 ימים ובכל מקרה את התרופות הנשים צריכות לקנות אחר כך. בכל מקרה התרופות ניתנו רק לזמן מאוד קצר והתרופות של איידס הם בסביבות חודש וחצי. אז הן לא מקבלות את כל המנה מקופת חולים. ואני חושבת שזה דבר שהוא יעד לשולחן הזה לסייע לנו בשינוי חקיקה.

אני חושבת שזה מאוד רלוונטי, שלא תהיה השתתפות עצמית בקניית תרופות. נשמח לעזרתכן פה אנחנו כבר התחלנו לבדוק אצלנו אך זה בהחלט משהו רחב יותר ולא הצלחנו כרגע בזמן הקצר לעשות את השינוי. בכל מקרה גם נשים בפריפריה יצטרכו להגיע להמשך מעקב וטיפול במרכז איידס.

כי תרופות איידס זה לא משהו שכדאי לקחת בלי מעקב רפואי-מקצועי שלא ייעשה בקהילה או במרכזי האיידס. זה מהלך משמעותי וחשוב אבל עדיין צריך לראות איך משכללים אותו.

- **יעל שרר:** הבעיה השנייה עם המהלך המשמעותי והחשוב זה שאנחנו בעצם רואות שעצם נתינת המרשם היא דבר מבורך אבל לבתי המרקחת אין את התרופה והמרשם נשאר ריק

מתוכן. עשינו בדיקה גם בבתי המרקחת של הקופות וגם בבתי מרקחת פרטיים וגם ברשתות הפארם.

סך הכל הדגימה שלנו הייתה 333 בתי מרקחת ברחבי הארץ 299 ישובים שונים. באף אחד מהם התרופה לא הייתה נגישה, כיוון שזה משהו שצריך לקחת עד 2 שעות אחרי האירוע זה מותיר את המהלך ריק מתוכן. אז אני הייתי מאוד שמחה אם יהיה איזשהו תיאום עם אגף רוקחות או עם בתי המרקחת להחזיק את זה כדי שזה יהיה נגיד איפשהו. זאת אומרת, אני יכולה להגיד בדקנו בתי מרקחת באור-יהודה, יפו, שפרעם, ראש פינה, גדרה. אלה מקומות שאנשים גרים והתרופות לא נגישות ופשוט לא מחזיקים אותן. נשים שחיות שם לא יכולות לקבל את התרופות האלה. גם גברים.

- **זהר סהר לביא**: זו הסיבה שחיברנו את הנשים באופן אוטומטי למרכזי האיידס, כי גם רופאים בקהילה וקופות חולים – הטיפול של איידס במיוחד, כי אלה תרופות שפחות נמצאות בקופות חולים.

זאת הסיבה שגם בהנחיות שכתבנו החשיבות היא שהאישה תוך 24 שעות או מהר מאוד תתחבר למרכז איידס כדי לקבל את המעקב בטיפול בתרופה שהיא באמת לא רגילה ולא סטנדרטית, כשהתחלה הייתה חשיבה שנחבר את קופות החולים לעשות את זה וזה יותר מורכב ומסובך כי מצריך איזשהי מומחיות. אבל הכלל והעדיפות היא שכן יגיעו לקבל את הטיפול והמענה במרכז האקוטי שיכול לתת מענה שהוא קצת יותר הוליסטי.

אני מבינה את הקושי להגיע ואת הקושי בכלל של אנשים להגיע. אני חושבת שזו שאלה שאנחנו מאוד עסוקים בה. אבל אין ספר שגם לתת מרשמים לתרופה כזו, כשלא ראו את האישה ושהיא אונליין זה משהו שאנחנו מעדיפים פחות שיקרה.

אנחנו יודעים שזו תרופה שהיא לא שכיחה להחזקה. צריכים לעשות את החשיבה. כל ההנחיות נכתבו בחשיבה עם כל האגפים. ביחד עם אגף חונכות ועם אגף איידס. צריך לעשות את החשיבה עכשיו כשהגל האקוטי של הקורונה עבר איך אנחנו חיים בשגרה אחרת ולראות איך אנחנו מגייסים את האחרים.

- **הילה טל-אביטן**: תודה רבה, אני חושבת שאנחנו יכולות להתקדם למפת המדדים ובכלל להתייחסות עתידית. אני רוצה שנקדיש את הזמן שנותר להסתכל על תמונת עתיד. הרי אמרנו שהשולחן הולך לעבוד עוד חצי שנה ואנחנו רוצות לעשות אותו כמה שיותר אפקטיבי. וחלק מזה זה באמת לאסוף מכן צרכים עדכניים וגם לנסות לייצר מפת מדידה שוטפת. קיבלנו מכן את ההתייחסויות, ונשמח לנהל על זה דיון, המפה פתוחה לדיון ולא סתם כתוב עליה טיטה. אני אזכיר את העקרונות המנחים, אני רוצה כן להגיד שבסוף השאיפה היא לעדכן את המפה הזאת אחת לשבועיים או אחת לחודש אם לא נעמוד בשבועיים אבל היינו רוצות אחד לשבועיים, כדי שזה יהיה אחת לשבועיים אלה צריכים להיות נתונים שיחסית קל לנו לאסוף. אז בסוף אנחנו נצטרך לעשות פשרות מבחינת עומק המחקר, ויש המון פילוחים שהם מאוד מעניינים אבל זה צריך להיות משהו ישים ושנוכל לעמוד בו. אז בעצם אחד העקרונות הוא באמת של הנתונים שכבר קיימים ולא צריך להפיק לנו אותם במיוחד.

מבחינת מטרת המפה - אנחנו לא רואות מספיק בשיח תמונת מצב של נשים. אם זה בהקשרים שדיברנו עליהם עד עכשיו ואם בהקשרים שכן מעניינים את המדינה ביתר שאת למשל נושא התעסוקה בגלל המשבר הכלכלי העמוק, שזה משהו שהוא מאוד גבוה בסדר העדיפויות. אבל כשאנחנו מנהלים שיחה בתעסוקה אנחנו לא מסתכלים על מצב הנשים בתוך ההקשר הזה.

הרעיון בעצם הוא שנאסוף נתונים שאנחנו היינו רוצות שמקבלי החלטות יחשפו אליהם. אני חושבת שאנחנו יכולות לבוא עם אמירה מקצועית מבוססת נתונים.

חשוב לי שבעצם המפה הזאת תייצג את כל השולחן הזה ואת כל הנושאים שמעניינים הרבה מהמשתתפות פה. והיא תיתן תמונה שהיא כוללת. נושא התעסוקה הוא מקור ונמצא מאוד גבוה. אבל חשוב גם שנשמיע ונראה תמונת מצב של נושא אלימות במשפחה שעכשיו עלה לכותרות אבל אנחנו יודעים שהוא מאוד מושפע מאירועים והוא לא נתפס כנושא מקור ביומיום, נושא האלימות המינית. חשוב שניתן תמונה רחבה.

אז מבחינתי זו המטרה, שיהיה לנו מסמך שנוכל להפיץ אותו לשותפינו בממשלה וגם למגזר השלישי אני אגיד. אני חושבת שזה חשוב שכולנו נהיה בשיח מבוסס נתונים ונראה מגמות. אז אם אני צריכה גם לחדד, אחד הערכים הגדולים של המגמה זה אם היא תוכל להראות

מגמות – שינוי, הטבה, הרעה ולא רק תמונה חד פעמית. אני אמשך על עוד עקרונות מנחים: הנושא של הבינמגזריות.

האמת שזה היה משהו שאת אמרת אורית בשיחה האחרונה. ככל שלכן כעמותות יש נתונים שהייתן יכולות להביא מהצד שלכן. למשל, פניות לקווי סיוע, למשל נושא של מקלטים. צריך לחשוב גם על מדדים שהם באמת מדויקים במה שהם מראים ולא סובלים מהשפעה שהיא מודדת למשל אכלוס אבל לא צורך באכלוס או כל מיני דברים כאלה.

ככל שנוכל להיעזר במדדים של מגזר שלישי אנחנו מאוד נשמח להביא נתונים מהשטח. אני כן אומרת בכנות שיכול להיות שזו דרישה שהיא קשה מדי מבחינת היכולת להפיק נתונים אחת לשבועיים. זה מקובל, בואו ננהל על זה שיח כנה. אני חושבת שאפשר להתמודד עם זה. אבל אני חושבת שיש לזה ערך שיהיו גם נתונים ממגזר שלישי. יש את המפה ויש את האקסל שהוא יותר למתקדמים ומעמיקים. נראה להראות יותר פילוחים והשוואה למגמות.

אני מציעה שאם למישהי יש הערות על הקונספט הכללי אז בשמחה. אבל אני מציעה שנעבור על המדדים. יש לנו ארבע משפחות מדדים שהגדרנו. נשמח לשמוע מה אתן חושבות על המדדים, נעבור משפחה-משפחה. ונשמח להתדיין על זה.

מדדי תעסוקת נשים

- **אלה בר-דוד, משרד העבודה והרווחה:** אני כן אגיד שאנחנו כינסנו שולחן משנה לשולחן בנושא התעסוקה, ביום שלישי הזה היה את הדיון הראשון. סקרנו הרבה וסקירה מאוד מעמיקה של כל המצב הקיים היום. ואני חושבת שחלק מהדברים כן מתכתבים עם המדדים שמוצעים פה. אבל גם הרבה דברים פחות מתכתבים ואנחנו חושבות שאם באמת אנחנו רוצים למדוד את ההשפעה של תופעות תעסוקתיות שפוגעות בנשים בשוק העבודה שהמשבר העצים אותן – גם הפגיעה בשכר, הפערים בשכר בין גברים לנשים. העולמות תוכן והענפים שאנו עובדות בהן וגם היכולת חזרה. אני חושבת שאנחנו צריכים טיפה יותר להעמיק מבחינת המדדים.

ההעדפה שלנו, ואני שוב, אני יודעת שיש את המתח המובנה הזה בין מדדים שאנחנו רוצים לקבל אותם והם זמינים כל שבועיים ובין הצגת תמונת המראה האמתית. אני אתן דוגמה, המדד הראשון שהוצג והושם על השולחן זה בעצם חלוקה גילאית של דורשות העבודה בשירות התעסוקה או בביטוח הלאומי. לצורך העניין זה מדד שחוץ מלהראות את ההבדל בגילאים בין גברים לנשים בדורשי העבודה הוא משאיר בחוץ הרבה אוכלוסיות שהיו מחוץ לשוק התעסוקה מלכתחילה בגלל חוסר בכישורים/מיומנויות. כמו למשל נשים ערביות שלא יהיו בכלל במדד הזה שווה לדעתי בטווח הרחוק אנחנו נראה יותר משמעות אם ניקח את התוצאות של השולחן הזה ונתחיל לייצר דרכו איזשהי עבודה סיסטמית ארוכת טווח בהקשר של תעסוקת נשים ולא רק בהקשר של משבר הקורונה.

אז אני כן מציעה שאנחנו נתמקד יותר. אם בכל זאת יוחלט ללכת על העולמות של הגילאים, אנחנו מציעים ללכת על שתיים-שלוש קבוצות גיל מרכזיות. סוג של מדדי זהב שאפשר לראות ולהבין תופעות רחבות היקף. ובהקשר של השכר אמרנו, אנחנו היינו מציעים את ההשפעה על פערי השכר. יש לנו אגף אסטרטגיה ומדיניות שבתפקיד השוטף שלו הוא עובד עם הלמ"ס ועם הנתונים המנהליים של ביטוח לאומי ויכול לתת תמונת מראה. אני חושבת שכדאי לנהל את הדיון המתודולוגי על המדדים של תעסוקה, אם רוצים לנהל אותו לעומק, בתוך שולחן המשנה.

אני מציעה את זה ואחרי זה להיכנס לתוך המדדים עצמם, ולקבוע מה הם יהיו ולחזור אליכם עם איזשהי תשובה. אני כן אגיד שמשולחן המשנה עלה באופן הכי בולט, ההשפעה האקוטית של עבודה מרחוק. עבודה גמישה – גם במקום, גם בשעות. ההשפעה של על תעסוקת נשים. מה שנקרא, אחת ההזדמנויות שהקורונה שמה לפתחנו ואנחנו חייבים לנצל אותה ולנצל את המומנטום עכשיו ולבחון אותו לעומקו ברמה רגולטורית. ברמת הדרי עבודה במשק. ולאפשר את זה בצורה רחבה.

אני אגיד שיש עוד שני שולחנות משנה שנקבעו קדימה בנושא תעסוקה נשים. כל מי שרוצה מוזמנת כמובן ליצור איתי קשר ולהצטרף. ella.eyal_bardavid@labor.gov.il - אשמח אם תצטרפו לשולחן באופן מסודר. הדיון השני יתקיים ב-23.6 בין 10:00-12:00 והשלישי ב-28.7 בין 10:00-12:00

- **רלה מזלי:** למרות ששמענו תשובה של המשטרה אני עדיין לא מבינה למה הנושא של רצח נשים כל כך לא מדווח ולא נגיש. למה צריך להגיש בקשה מיוחדת לצורך העניין. ואני רק

אגיד מנסיון שאנחנו לא מקבלות את התשובות שאנחנו מבקשות. המסד נתונים מאוד לא מפולח. אז לכן למשל אנחנו לא יודעות כמה נשים נפגעו מירי במהלך השנה, נרצחו מירי במהלך השנה. כלי ירייה גם משתקים נשים בלי לרצוח אותן. רק הנוכחות שלהם בתוך הבית.

אני עוד רוצה להוסיף מכיוון אחר, שאני לא רואה במפה ביטוי לנשים שאין להן מעמד אזרחי ברור. אם אנו מתכוונות לפליטות, למבקשות מקלט, לנשים שנמצאות פה מכל מיני סיבות ללא מעמד. שאנחנו יודעות אני חושבת בבירות שהן בין הנפגעות קשות מהתקופה האחרונה. אבל הן גם בין הפגיעות ביותר בכלל. איכשהו צריך לשתף אותן גם במדד כולל שמדבר על נשים.

- **הילה טל-אביטן:** אני כן אגיד מבחינת נגישות נתונים, נשים שאין להן מעמד ושלא מדווחות עבודה, אלה קבוצות שהרבה יותר קשה לי להגיע לנתונים לגביהן. ובסוף אנחנו רוצות לקחת משימה שנוכל לעמוד בה. שלא נפסיק לפרסם את המפה אחרי פעם אחת כי נראה שזה לא ישים מבחינתנו. אני מבינה את החשיבות אבל זה בדיוק המתח הזה ונצטרך להתנהל בתוכו.

- **מייסם ג'לג'ולי, נעמ'ת:** אני רוצה להוסיף את שתי הנקודות ששלחתי לגביהן הערות. שתהיה התייחסות לקבוצת הגיל 18-20 שלא מקבלת דמי אבטלה ולא נרשמת לפי חוק וזו קבוצה של בעיקר ערביות שמסיימות תיכון ומתחילות לעבוד לפני שהולכות ללמוד. ואלה ההשפעות של הקורונה לרעה באופן משמעותי רק לגבי הקבוצה הזו. כי ברגע שהן לא עובדות ולא מקבלות דמי אבטלה הן לא יכולות ללמוד אחר כך. כי בעצם בשנתיים-שלוש האלה שהן עובדות בהן זה מה שגורם להן ללכת אחר כך להשכלה גבוהה. וזה ייצור שרשרת שבו הן במצב שהן לא מקבלות כלום. אז כדאי לבחור מה עם הקבוצה הזו. הדבר השני והמאוד משמעותי הוא שאני חושבת שצריך לפלח לפי סוגי תעסוקה. איפה הנשים מועסקות ובאיזה ענפי תעסוקה. כי דווקא אפשר לראות האם באמת העומקים בהם נשים נפגעות יותר משאר האנשים האחרים, גם בנושא של חזרה לעבודה אחר כך. זה מאוד יעזור לנו לטווח יותר ארוך, לראות באיזה ענפים הם ענפי סיכון לנשים ומה ניתן לעשות בהכשרות מקצועיות לנשים. ולהפנות אותן לענפים אחרים. זה נתון שעם הרבה בסיס לעבודה לטווח ארוך. לגבי ההכשרה התעסוקתית של נשים.

- **הדס פוקס, אגף אסטרטגיה, זרוע העבודה:** דבר ראשון אני רוצה לברך על המדדים האלה, לפני יומיים הצגתי בשולחן של תעסוקת נשים ורציתי לאסוף את הנתונים שיש על תעסוקה של נשים עכשיו בקורונה. וזה באמת כמו שהילה אמרה מאוד בולט שכל מי שמפרסם, מעט מאוד מפרסמים עם התייחסות מגדרית. אני כן אגיד על המדדים שכרגע הוצגו שאני לא כל כך יודעת כמה הם יתנו לנו בשר וכמה יתנו לנו באמת לדעת מה קורה. אני באמת לא יודעת מה הסיכוי לקבל נתונים שוטפים. אני אגיד כן שני דברים שחשוב להתייחס אליהם: דבר ראשון 56% מדורשות האבטלה הן נשים. אני חושבת שצריך להסתכל על זה ביחס למספר המועסקות. כי תעסוקת הנשים היא יותר נמוכה וכשמסתכלים מסך הדורשים התמונה לא נראית כל כך חמורה כמו שהיא. דבר שני, אני רוצה להצטרף למה שאמרה מייסם, ניסיתי לראות אם נשים מועסקות בענפי תעסוקה שיותר נפגעו. מאוד ברור מהנתונים האלה שאלה שנפגעו בתוך הענפים הן דווקא הנשים. וצריך לחשוב על האגפים המרכזיים שבטווח היותר בינוני תהא בעיה בתעסוקה, ובתוך אותם הענפים לבחון מה אחוז הנשים שנפגעו על פי נתונים ששירות התעסוקה וביטוח לאומי אוספים.

- **אלה אלון, מנכ"לית איתך מעכי:** אני רוצה להגיד משהו לגבי מה שכתבתי על ביטוח לאומי. יש כנראה איזשהי בעיה שהסניפים עדיין סגורים והמענה הטלפוני מאוד לוקה בחסר. הרכות שלנו שמתעסקת בזה אמרה שפשוט היא לא מצליחה להשיג את ביטוח לאומי בכלל. שהפונות שמגיעות אלינו לא מצליחות להשיג. יש איזשהי בעיה, אני חושבת שפורסמה אתמול גם כתבה על זה. אני רואה שאין פה את הנציג של ביטוח לאומי היום, אבל יש משהו שחשוב אם אתן יכולות לעזור בבדיקה שלו, אז נורא חשוב המענה שלהם במיוחד

ולגבי המדדים, אז אני שלחתי לכן באימייל את המדדים של ה SBG זה המדדים שישראל מחויבת אליהם. אז אני מציעה להיעזר גם בהם כשחושבים על מדדים.

אני מצטרפת גם למה שרלה כתבה בצי'אט- לעשות הפרדה בין מדדים שאפשר לבחון כל שבועיים לבין מדדים שאנחנו רוצים להסתכל בטווח הארוך. יש באמת דברים שהם יותר ישימים אבל עדיין מאוד חשובים וחשוב שיהיו חל מהמדדים של השולחן. מה שראית ב-SBG – חלק פחות רלוונטיים למדינה שלנו אבל חלק כן וכדאי להתייחס כי המדינה מדווחת לפי המדדים האלה לאו"ם ונראה לי רעיון טוב להתייחס. אז הנושא של זמן שמוקצה לעבודות בית וטיפול ללא קבלת שכר, זה מדד שמאוד חשוב בגלל שאנחנו יודעים שנשים נושאות בזה יותר, וזה בעצם חלק מהעבודה שלהן רק עבודה ללא שכר. ובתקופת הקורונה זה החמיר בצורה מאוד משמעותית וגם האו"ם המליץ לעקוב אחרי זה. אז אני חושבת שבהתייחסות שלהן לקורונה כדאי לחשוב איך מודדים אותן. הנושא השני זה ייצוג נשים במוקד קבלת החלטות, שאנחנו יודעות שבישראל המצב מאוד לא משביע רצון ובתקופת הקורונה בכלל הדברים באו לידי ביטוי והייתי מאוד שמחה אם היינו עושים מעקב על זה. במיוחד עכשיו במינוי מנכ"לים-מנכ"ליות של המשרדים החדשים.

נושא נוסף שהם כותבים שם זה משהו שצריך לחשוב עליו לעתיד – זה נושא של מה איזה כספים המדינה מקצה לצורך קידום שוויון מגדרי, כולל תמיכות בעמותות. שזה משהו שאני גם חושבת שנכון לעשות עליו מעקב. נושאים נוספים ששוב, יכול להיות שצריך מדדים לטווח ארוך, שיעור תעסוקה של קבוצות אוכלוסייה. לא רק אבטלה אלא איך המשבר משפיע בכלל תעסוקת נשים ערביות למשל, אז איך משפיע על שיעורי התעסוקה.

נושא שכן אני חושבת שאפשר לעשות עליו מעקב יחסית טוב כי הוא בעבודה של משרד העבודה זה הנושא של נשים בהריון. והפגיעה והפיטורין שלהן. ההוצאה שלהן לחל"ת. זה האוכלוסייה שמאוד נפגעה בתקופה הזו של הקורונה ונכון יהיה לעשות מעקב. מי חזרה לעבודה, מי לא חזרה לעבודה. הבנתי שיש עובדות שרוצות לחזור אבל לא נותנים להן. וזה משהו שחשוב לעקוב אחריו.

ונושא שאותו דווקא נראה לי שהוא גם יצטרך להיות בטוח הארוך – הורים לילדים קטנים. ואיך הקורונה משפיעה על מצבם התעסוקתי. שגם זה אני לא יודעת אם יש נתונים בשליפה כל שבועיים אבל אולי גם לטווח הארוך זה נושא מאוד משמעותי.

- **לירון אזולאי, החצר הנשית:** אנחנו מלוות נשים שנקלעו לחובות, אנחנו עושות את זה כבר הרבה שנים. ובתקופה לאור הקורונה אנחנו רואות עוד נשים שנקלעו לחובות ורצו לקחת הלוואות והסדרי החובות שכבר היו להן הן לא מצליחות לעמוד בהן ולשלם אותן. אני כן רוצה להציע לעקוב אחרי חובות של נשים. אני חושבת שזה מדד שיכול לתת לנו תמונה טובה לגבי המצב הכלכלי של נשים וההידרדרות לעוני. יש גם קשר בין נשים שמתמודדות עם חובות לחשיפה לקשרים מנצלים ולזנות וזה מאוד מאוד חשוב בעיניי. וזה ייתן הזדמנות לעקוב אחרי זה. יש נתונים להוצאה לפועל ואפשר לקחת אותם.

מדדי אלימות במשפחה

- **דינה חבלין-דהן:** כשאני מתייחסת למדד הפניות 118. הוא מדד מאוד לא מספק וצריך לעבות אותו עם פניות שמגיעות לקווי סיוע מאוד וותיקים ופעילים שהרבה מאוד נשים פונות אליהם. כתבתי ונתתי רשימה ככה מאוד בשלוף של חלק מהם. ואני מתכוונת גם לקווי הסיוע שיייעודיים לאלימות במשפחה. כמו של ויצו, נעמ"ת, לא לאלימות, בת מלך. אבל גם פניות על אלימות במשפחה שמגיעות לקווי סיוע כמו הקווים של מרכזי הסיוע שמטפלים בדרך כלל בנפגעות ונפגעי תקיפה מינית אבל מקבלים גם פניות בתחום של אלימות במשפחה. או קו סיוע שמקבל פניות בנושאים שונים ומקבל גם פניות בנושאים של אלימות במשפחה. יש הרבה מאוד נשים שנרתעות מלדווח לקו שמוגדר שהוא קו של הרווחה. הן לא יודעות לאן זה יוביל והן מתלוננות לחברה האזרחית. אי אפשר לא לספור אותן.

- **הילה טל-אביטן:** דינה אני ממש אשמח לשתף נתונים של מגזר שלישי אבל כאן אני חייבת להשיב את הכדור אליכן. כדי שאני אוכל להכניס נתונים של מגזר שלישי אני חייבת לקבל אותם מכן, מהמגזר השלישי עצמו. אני לא יכולה להתחיל לאסוף נתונים מכל עמותה באופן נפרד בנוסף לאיסוף מכל גופי הממשלה.

- **מיכל גרא-מרגליות** : אין לנו בעיה לרכז את זה אבל זה דורש מעמותות לרכז לנו אחת לשבועיים. אני אבדוק גם אצלנו, יש לנו דאטה שאפשר לשלוף ברמה יומית, אני אבדוק מה אפשר להוציא בקווים שלנו של התעסוקה. אנחנו מקבלות הרבה פניות גם ברמה שבועית, לפעמים גם מאה פניות בשבוע סביב התעסוקה. יכול להיות שבמדדי התעסוקה גם נכון לשים נתונים יותר מורכבים – אנחנו יודעות שהקורונה תשפיע יותר באזורים האלה. אין בעיה לרכז אבל צריכה להיות מחויבות של כל ארגון שנכנס לדבר הזה ששולחות בזמן את הנתונים.
- **אורית סוציאנו** : מיכל הרבה מהארגונים לא נמצאים כאן, ואני רק אגיד שיש הרבה מאוד עמותות, שחלקן לא ממוחשבות. יש כאן אתגר. אבל אני אומרת שזה כמו שאני אומרת הרבה פעמים לגברים שמארגנים פורום, שצריך להתאמץ לפעמים יותר כדי להשיג אנשים או נשים וחלקים באוכלוסייה שהם פחות נגישים לדברים. כמו עולם העמותות שהוא עולם לא ממומן אז עם הקריסה הכלכלית אסור לשכוח את זה. אפילו עדיף כמה פעמים מאשר כל שבועיים, שזה דבר קשה מאוד לעמותות. חשוב לזכור גם נציגות שוויון הזדמנויות בעבודה שיש לה נתונים. גם נציבות שירות המדינה שמקבלת כל מיני תלונות – גם שם זה ארגון ממשלתי ויש שם מידע רלוונטי לנושאים שלנו.
- **איילת אורנשטיין** : חשוב להבהיר האם מדובר על אלימות בין בני זוג או בין כלל בני המשפחה.
- **דינה חבלין דהן** : אני רוצה להתייחס לעוד מדד שמדבר על מספר התלונות שהוגשו למשטרת ישראל והייתי רוצה להרחיב קצת את המדד הזה ולהתייחס לא רק לתלונות אלא למקרים בהם המשטרה נקראה להתערב ובסופו של דבר לא הוגשה תלונה על אלימות במשפחה, כי אנחנו יודעים שהאישה בהרבה מקרים יודעת שהיא אחר כך נשארת בבית. אז גם אם שכן קראה או היא קראה היא לא תגיש תלונה. אז כל המדדים הם כל כך מצמצמים את תופעת האלימות שבשטח שבעיני להציג אותם ככה יש יותר נזק מאשר תועלת. זה לא מראה תמונת מצב אמיתית.
- **יעל בליץ-זיסקין, ידידות טורנטו** : לגבי אלימות במשפחה, עלה הנושא של משרד החינוך. אנחנו יודעים הרי שאחוז מאוד גבוה מהצעירים בסיכון מתגלים במערכות החינוך. ולכן אני חושבת, וגם אחד הנושאים זה נושא האלימות. לכן אני מציעה שלאסוף את הנתונים במשרד החינוך לגבי פניות על אלימות במשפחה. זה יוכל לתת עוד נתון משלים. ועוד התייחסות לגבי התעסוקה: אחד לגבי נושא הפריזון, מעבר לעובדת לא עובדת ולשכר הממוצע אני חושבת שצריך להסתכל האם יש שינויים, אחד השינויים לפריזון זה נושא ההכשרות ויש את אגף הכשרות מקצועיות שלפחות ברמה הממשלתית יכול לתת את המידע על מספר האנשים שמימשו הכשרות מקצועיות ומתייחסות לתחומים לא בפירוט גדול אלא בראשי תחומים שבגדול הייתי אומרת כמה זה הכשרות וכמה תחומים עם יכולת פריזון והכנסה טובה ולבין תחומים שהם יותר במדרגות התעסוקה כמו פדיקור, קוסמטיקאיות וכו'. אז נושא הפריזון גם צריך להיות בשיח על התעסוקה. נתון נוסף שאפשר לקבל במיוחד למה שאת אמרת הילה, מה היכולת שלנו לאסוף נתונים בצורה זמינה – מחלקת המחקר של ביטוח לאומי תוכל להגיד די בקלות איזה נתון היא יכולה להעביר באופן שוטף. שזה בעצם גם על הבטחת הכנסה וכל הקצבאות קיום למיניהן. שהן בעצם התמונת מראה של התעסוקה כי הן הקצבאות שמקבלים כשיורדים בתעסוקה או כשאין. ותודה רבה על השולחן הזה.
- **מיכל גרא-מרגליות** : אני מאוד שמחה על הדיון היום. אני חושבת שהיה דיון מאוד פורה בכמה וכמה מישורים. ושיש לנו המון עבודה לעשות אבל אנחנו כאן כדי לעשות אותה. והצד הטוב זה שאנחנו כאן לעשות אותה ביחד. אז באמת תודה רבה.
- **הילה** : תודה רבה לכולכן, ומי שלא הספיקה תעבירו לנו התייחסויות במייל, נתייחס להכל.